

ת"פ 16520/01/18 - מדינת ישראל נגד אמין אבו ניג'מה, ג'האד אבו נג'מה

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 16520-01-18 ישראל נ' אבו ניג'מה(עציר) ואח'

בפני
בעניין:
כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ
מדינת ישראל
ע"י עו"ד אביעד דוויק
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המאשימה

נגד

1. אמין אבו ניג'מה (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד מנחם בלום
2. ג'האד אבו נג'מה (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל

הנאשמים

גזר דין

כתב האישום והכרעת הדין

1. הנאשמים הורשעו לאחר ניהול הוכחות בעבירות נשק ואלימות כמפורט להלן. נאשם 1 הורשע בנשיאת נשק שלא כדין לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), וחבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) וסעיף 329(א)(2) לחוק. נאשם 2 הורשע בנשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק, וזוכה מעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק וסעיפים 335(א)(1) ו-335(א)(2) לחוק.

נאשם 1 הוא אביו של נאשם 2.

2. עובדות האירוע והראיות מתוארות במפורט בהכרעת הדין. בקצרה אציין כי מדובר באירועים שהתרחשו בלילה שבין 14.7.12 לבין 15.7.12, במהלך סכסוך בין שני אגפים של משפחת אבו ניג'מה המתגוררים בשכונת אבו-תור בירושלים. לקטטה הצטרפו בני המשפחה כשהם מצויידים באלות ובבקבוקים וכן בוצע ירי באוויר. למקום הגיעו בני משפחה אחרים במטרה להפריד בין הניצים. על פי המתואר בכתב האישום ובראיות שנשמעו, בסמוך לשעה 00:15 הגיעו למקום האירוע נאשם 1, וכן נאשם 2 שהגיע עם אחרים ברכב וברשותם אקדחים. על פי התיאורים, נאשם 2 הוציא מהרכב תיק ובו מספר אקדחים, נאשם 1 חילק את האקדחים ואקדח אחד נמסר למחמוד, בנו של נאשם 1 ואחיו של נאשם 2, שלא אותר ולפיכך לא הועמד לדין. נאשם 1 הורה למחמוד לירות לעברו של בא"נ, אחד מבני המשפחה

אשר ניסה באותה עת להרגיע את הרוחות, ומחמוד אכן ירה לעבר בא"נ ופגע בו.

בנוגע לנאשם 2 קבעתי כי הוא נכח במקום האירוע, נשא אקדח ונלווה לאביו ולאחיו, אולם אין ראיות לכך שאף הוא ירה בבא"נ, וממילא גם לא לכך שפגע בו.

3. כתוצאה מהירי נפגע בא"נ משלושה קליעים שחדרו לבטנו ורגלו והוא הובהל לקבלת טיפול רפואי בבית החולים.

בנוסף לבא"נ נפגעו באירועי אותו לילה אנשים נוספים: מ"ס (המכונה א"ג) נפגע מקליע ברגלו ואף הוא הובהל לקבלת טיפול רפואי בבית החולים. אדם נוסף נפגע מירי, וכן נרצח המנוח מחמד עזאלדין אבו ניג'מה.

4. בנוגע לחלקו של כל אחד מהנאשמים באירוע והאחריות שיש לייחס לו, קבעתי בהכרעת הדין כי נאשם 1 נטל חלק בביצוע הפיזי של העבירה, הן בנוכחות במקום האירוע, הן בחלוקת כלי הנשק והן במתן ההנחיה למחמוד לירות בבא"נ. הוא היה חלק מהמעגל הפנימי של המבצעים. העבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329 לחוק היא אמנם עבירה של כוונה מיוחדת, אך נראה שהכוונה לירות באדם, ואפילו לירות ברגליים, טומנת בחובה גם כוונה להטיל בו נכות או מום או לגרום לו חבלה חמורה, כך שהכוונה המיוחדת אכן מתקיימת לגבי נאשם 1. לפיכך יש לראותו כמבצע בפועל של הירי לעברו של בא"נ.

בעניינו של נאשם 2 קבעתי כי לא הוכח שנאשם זה ירה לכיוונו של בא"נ או שפגע בו. נאשם 2 תרם אמנם לאירוע בכך שהביא את כלי הנשק למקום, אולם ההצטיידות בכלי נשק באירוע של מריבה רבת משתתפים עשויה לשרת מטרות שונות, ביניהן הגנה עצמית או הפגנת כח גם מבלי להגיע לירי ממש, או לירי לצרכי הרתעה שאינו מכון כלפי אדם מסוים. לא הוכח שנאשם 2 הביא את הנשק מתוך מודעות ספציפית למעשה המסוים של הירי בבא"נ, ולפיכך לא ניתן לייחס לו ביצוע בצוותא של העבירות הנובעות מירי זה. עם זאת הבהרתי כי אינני קובעת שנאשם 2 כלל לא ירה באירוע, ונראה כי ההיפך הוא הנכון, שכן תוצאות בדיקת שרידי הירי מצביעות על כך שהנאשם ככל הנראה ירה. אולם לא ניתן לקבוע כי הוא ירה בחלק זה של האירוע, לעברו של בא"נ אבו ניג'מה.

הטיעונים לעונש

5. ב"כ המאשימה עמד על החומרה במעשי הנאשמים, המלמדים על נגישות גבוהה לכלי נשק ובוצעו בחבורה. הוא ציין כי הנאשמים יכלו לעצור את האירוע בכל רגע ולא להמשיך בו. כמו כן התייחס לנזק שנגרם לבא"נ, למצבו הרפואי שהצריך ניתוח קיצור מעיים, כאשר כדור נשאר בבטנו והוא סובל מצליעה עד היום. הוא התייחס גם למתואר בתסקיר הנפגע המתאר מעגלים רחבים יותר של פגיעה, ביניהם החוויה הקשה של מפגש עם המוות, השפעה על עבודתו, המצב הרפואי והמגבלות הפיזיות המשפיעים עליו יום יום, פיזית ונפשית. הוא הזכיר כי באותו לילה התרחשו גם אירועים קשים נוספים, המצביעים על כך שמדובר בתופעה של אלימות, המתקיימת במיוחד בחברה הערבית, אשר יש להילחם בה על ידי ענישה מחמירה.

6. התובע הפנה לעמדה הנורמטיבית העולה מהפסיקה, ותומכת בהעלאת רמת הענישה על עבירות מסוג זה. לאחר שהפנה למספר פסקי דין טען ב"כ המאשימה כי המתחם הראוי בתיק זה בעניינו של נאשם 1 נע בין 8 לבין 12

שנות מאסר, ובהתחשב בכך שהנאשם ניהל הוכחות ולא נטל אחריות, וכן בכך שלחובתו הרשעות קודמות אך הן ישנות מאד, ביקש להטיל עליו עונש מאסר במחצית העליונה של המתחם. בנוגע לנאשם 2 ציין ב"כ המאשימה כי על אף שהנאשם הורשע רק בנשיאת נשק, הנשק שהביא למקום האירוע שימש לירי על ידי אחרים. הוא טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 לבין 54 חודשי מאסר וביקש לגזור גם את דינו של נאשם זה במחצית העליונה של המתחם. כמו כן ביקש להטיל על שני הנאשמים מאסר על תנאי ופיצויים משמעותיים לשני הניזוקים.

ב"כ המאשימה טען גם בנוגע לבקשה לחילוט ערבויות שהוגשה בעניינם של הנאשמים בעקבות הפרת תנאי שחרור ממעצר, אשר נקבע כי תידון במסגרת גזר הדין. הוא טען כי האחריות העיקרית להפרת התנאים מוטלת על הנאשמים, אשר העתיקו את מקום מגוריהם על דעת עצמם ללא החלטה שיפוטית, והוסיף כי מדובר בהפרה ממושכת שנמשכה כשלושה חודשים, בנוסף להפרה נוספת בכך שלא נמסר דיווח על מקומות עבודה. בכך נפגע, לדבריו, מוסד המעצר באיזוק המבוסס על מתן אמון במשוחזרים.

7. ב"כ נאשם 1 טען כי עמדת המאשימה מבוססת על הפסיקה המחמירה ביותר, כאשר קיימים גם פסקי דין אחרים המבטאים עמדה מקלה בהרבה. הוא הפנה למספר פסקי דין וטען כי רמת הענישה נעה בין של"צ לבין העונשים אליהם הפנה ב"כ המאשימה.

הסניגור הוסיף כי התופעה של שימוש בנשק חם ו"חיסול חשבונות" נפוצה בקרב ערביי ישראל, שרבים מהם בעלי גישה לנשק ואף משרתים במשטרה או בצה"ל, אך לא בקרב ערביי ירושלים, שלהם מאפייני התנהגות שונים. לעניין הפיצויים ציין כי במסגרת הליכי הסולחה בין המשפחות שולם כבר סכום של 120,000 ₪, סכום שנתפס נאות בעיני הצדדים.

עוד טען עו"ד בלום כי ענישה מחמירה תגרום לליבוי הלהבות בין המעורבים, וכי ענישה כבדה לאחד הצדדים בקטטה עלולה להיתפס כמעין הטיה מצד בית המשפט. הוא ציין כי מקרב "הצד השני" לקטטה איש לא הועמד לדין, והדבר אף עורר חשש לשיתוף פעולה עם המשטרה.

8. ב"כ נאשם 1 נדרש גם לחלקו של נאשם זה באירוע, שהתבטא אמנם בנוכחות, בחלוקת כלי הנשק ובהנחייה, אך הוא לא עשה שימוש באקדח בעצמו ולפיכך אחריותו מופחתת. הוא הפנה לדברי העד מוסטפא אבו ניג'מה, לפיהם הנאשם התכוון לירי ברגליו של בא"נ כך שלא ביקש לגרום לו פגיעה חמורה, וכן לדברי המתלונן אשר נפגע מכך שהנאשם לא הושיט לו עזרה, אך לא ייחס לנאשם אחריות לעצם הפגיעה בו. עוד ציין הסניגור כי הנאשם הוא אדם נורמטיבי, נשוי ואב ל-10 ילדים, עובד קק"ל במשך 30 שנה ואף היה עובד מצטיין ואינו מעורב בפלילים. הוא הוסיף כי בעקבות האירוע נהרסה משפחת הנאשמים, שניים מבני המשפחה הועמדו לדין ושניים אחרים נעלמו, והכל בשל מעשים שבוצעו ללא תכנון מוקדם, ללא אלמנט של נקמה או "כבוד המשפחה", אך בשל קטטה בנסיבות מחמירות.

הסניגור ביקש להביא בחשבון את התקופה בה שהה הנאשם במעצר ממש, וכן תקופה בה היה נתון במעצר באיזוק אלקטרוני ולאחר מכן משוחרר בתנאים שכללו יציאה לעבודה, ולהסתפק בעונש מינימלי המתקרב לרף התחתון של הענישה.

9. ב"כ נאשם 2 ביקשה להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם, שהיה נתון כ-9 חודשים במעצר ממש ו-9 חודשים באיזוק אלקטרוני, בנוסף ל-5 חודשים של שחרור בתנאים שאפשרו יציאה לעבודה, ולשחררו על אתר. היא הצטרפה לטיעוני ב"כ נאשם 1 והוסיפה כי נאשם 2 נשוי, אב לבן 3 ובת שנה ורבע, וכי במסגרת העטווה נדרשה

משפחת הנאשמים לשלם סכומי כסף גדולים בהתאם לסוג הפגיעה והפגיעה וכן נדרשה המשפחה כולה לעזוב את בתיהם למשך שנה תמימה, ורק לאחרונה חזרו לבתיהם.

הסניגורית הוסיפה כי בזמן האירוע הנאשם שהה בביתו, והגיע למקום לאחר ששמע שבני משפחתו מותקפים. לטענתו הגיע למקום ללא נשק, ומכל מקום על פי העדויות אדם אחר הוא שהוציא את המזוודה מרכבו של הנאשם וחילק את הנשק. היא הדגישה כי הרשעתו של נאשם 2 מוגבלת ומצומצמת, כי נקבע שלא הוכח כי הוא ירה ופגע בבא"נ, וכי הוא תרם רק בהבאת כלי הנשק ולא הוכחה מודעות ספציפית של נאשם זה לירי בבא"נ.

10. בהתייחס לנפגעי העבירה הפנתה ב"כ נאשם 2 לדברי ב"כ נאשם 1, והוסיפה כי הנפגע הנוסף באירוע, סלים, סבל מבעיות רפואיות שונות עוד לפני האירוע והפגיעה הפיזית שנגרמה לו באירוע היתה קלה.

לאחר שהפנתה למספר פסקי דין (רובם בעבירה של החזקת נשק ולא של נשיאת נשק, ואת חלקם לא ניתן היה לאתר), ולאחר שהזכירה מחדלי חקירה בתיק, טענה ב"כ הנאשם כי ניתן להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם עד עתה.

ראיות לעונש

11. לנאשם 1 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות מלפני כשלושים שנה. כמו כן לחובתו הרשעות ישנות פחות שאינן ממין העניין, ובסך הכל אין לייחס להרשעותיו משקל משמעותי. לנאשם 2 אין כלל הרשעות קודמות.

12. שירות המבחן הגיש תסקיר נפגע עבירה בהתייחס לנפגע העיקרי בתיק - בא"נ אבו ניג'מה, שהוא בן דודו של נאשם 1. כתוצאה מהירי נפגע בא"נ ברגלו ובבטנו. הוא נותח בבטן וסובל עד היום מצליעה ומבעיות רפואיות נוספות. מלבד הפציעות הפיזיות רודפת אותו אימת המוות שחוה בעת האירוע. מפאת צנעת הפרט אמנע מפרוט יתר בנוגע לתסקיר. אציין עם זאת כי בא"נ הוא כבן 57, נשוי ואב לשישה ילדים בוגרים, עובד כאחראי תחזוקה במכון ון-ליר, תואר בתסקיר כאיש נעים שיחה, לבבי ואדיב. עורר רושם של אדם מעשי ורודף שלום ופיוס. הוא תיאר כי הפגיעה המכוונת בו גרמה לערעור תפיסת עולמו והביאה לחוויית חוסר אונים וחוסר מוגנות. כמו כן נפגמו תחושת המסוגלות והחוסן שלו, כתוצאה מהפגיעה. הוא אף תיאר חוויית קיפוח והפקרה בנוגע לאכיפת החוק ומניעת אלימות במגזר הערבי, הגורמת לו לתסכול. בא"נ תיאר בפני קצינת המבחן את תולדות הסכסוך המשפחתי ואת רצונו וניסיונותיו החוזרים להגיע לפתרון בדרכי שלום, את הגעתו למקום האירוע נשוא כתב האישום במטרה להשכין שלום ולפיכך את תדהמתו מכך שנפגע על ידי הניצים. בא"נ תיאר את החרדה שנגרמו לו ולבני משפחתו בשל מצבו, את הכאבים והקשיים הפיזיים שנגרמו לו במשך תקופה ארוכה בשל הפציעה הקשה, המגבלות וקשיי התפקוד כתוצאה מהפציעה. כתוצאה מהפציעה נגרמו לבא"נ גם צלקות והוא איבד משקל רב, המשליכים על מראהו החיצוני ולפיכך גם על זהותו ותפיסת הערך העצמי שלו. הוא מוטרד מאד גם מעתיד היחסים בין בני המשפחה. קצינת המבחן המליצה להטיל על הפוגע, בין היתר, פיצוי כספי משמעותי לבא"נ.

13. מסמכים רפואיים בנוגע לבא"נ אבו ניג'מה הוגשו כת/16 במסגרת תיק המוצגים. כמו כן הוגשו בהסכמה מסמכים רפואיים בנוגע לנפגע נוסף - מ"ס (א"ג), המעידים על פגיעה ברגלו הגורמת לו כאבים וכן חרדה ומצב נפשי קשה.

מתחם העונש ההולם

14. אין צורך להכביר מילים אודות חומרתן של עבירות נשק והסכנה הרבה הנשקפת מהן לשלום הציבור. נפסק לא אחת כי סכנה זו מחייבת ענישה חמורה. כך, לדוגמא, נקבע בע"פ 4154/16, רונן דהוד נ' מדינת ישראל (19.1.17) פסקה 11:

"נפסק כי לא ניתן להשלים עם קיומו של 'שוק' מחתרתי בלתי-חוקי למכירת כלי נשק, וגדיעתו היא תנאי הכרחי למיגורם של מעשי אלימות חמורים, המתרחשים במקומותינו בתדירות מדאיגה. אלה מתאפשרים, בין היתר, בשל הימצאותם של כלי נשק בידי עבריינים (ראו:ע"פ 6542/11, מוקטראן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (25.02.2013)). הדבר חמור שבעתיים במציאות הישראלית, שבה נשק המוחזק באופן בלתי חוקי עלול להגיע אף לידי מעורבים בפעילות חבלנית עוינת על רקע ביטחוני ... ואכן, המגמה בשנים האחרונות לגבי עבירות נשק היא של החמרה ברמת ענישתם של המעורבים בהן ומתן ביטוי עונשי ההולם את הסכנה הנשקפת מהם..."

בע"פ 9543/09, בילאל רחאל נ' מדינת ישראל (19.1.10):

"אין צורך להכביר מילים על הקלות הבלתי נסבלת שבה סובב נשק חם או קר על נגזרותיו בידיים עברייניות. פעמים שהנשק נוטל חיי אדם, פעמים הוא פוגע בגוף האדם, ופעמים מתמזל המזל ובסייעתא דשמיא, אין פגיעה גופנית. הצד השווה הוא תדיר הפוטנציאל ההרסני, והבעתה האוחזת את הקרבנות. בכגון דא - לצד עבירת הנשק נקבע עונש של 7 שנות מאסר, ובסיוע כבעניינו - מחצית".

ובע"פ 761/07, מיכאל אדרי נ' מדינת ישראל (22.2.07):

"ניסיון השנים האחרונות מלמד שנשק המוחזק שלא כדין מוצא את דרכו לעתים לידיים עוינות, ולעתים נעשה בו שימוש למטרות פליליות, ואלה גם אלה כבר גרמו לא אחת לאובדן חיי אדם, ולפגיעה בחפים מפשע שכל 'חטאם' נבע מכך שהם נקלעו בדרך מקרה לזירת הפשע. כדי להילחם בכל אלה צריך העונש לבטא את סלידתה של החברה ודעתה הנחרצת שלא להשלים עם עבריינות בכלל, ומסוג זה בפרט".

15. התייחסות נוספת, קונקרטית יותר, לעניין הענישה ניתן ללמוד מע"פ 4697/11, מדינת ישראל נ' סילמאן אלצאנע (24.3.13) (להלן: עניין סילמאן אלצאנע):

"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם פתרון סכסוכים בנשק קר או חם, במיוחד כאשר תופעות מסוג זה מתרחשות חדשות לבקרים ולא פעם בתחום המשפחה. תרומתו של בית המשפט למאמץ שנועד למגר התופעה צריכה לקבל ביטוי ברמת הענישה הנקוטה. נוכח פסקי הדין שהוצגו בפני הערכאה הדיונית ובפנינו אנו חוששים כי ברמת הענישה הנהוגה כיום אין די, וספק אם רכיב ההרתעה זכה בה למענה הולם. מקובלת עלינו עמדת המדינה כי העונש הראוי במקרים מסוג זה צריך להיות חמור מזה שהושת

במקרה שבפנינו וראוי בנסיבות המתאימות שיהיה בן שתי ספרות. אנו מצפים כי רמת הענישה אותה אנו מכתבים תיושם בפועל על ידי הערכאות קמא".

גם בע"פ 2251/11, ג'מאל נפאע נ' מדינת ישראל (4.12.11), בו הורשע המערער בשני אירועים של עסקאות עם סוכן משטרתי, קבע בית המשפט כי "הגיעה השעה להחמיר בעבירות של החזקת נשק ושימוש בו", אם כי הובהר כי העלאת רף הענישה צריכה להיעשות בהדרגה.

16. בימים אלה ממש, בנסיבות דומות למדי לנסיבות האירוע נשוא התיק שבפני, נאמר בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' יונס סובח (5.11.19), מפי כב' השופט י' אלרון:

"...לעיתים מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירה מסוימת אינה מספקת, ועל בית המשפט להורות על החמרה בענישה על מנת לקדם ולהגן על הערכים אשר ביסודה, ובכך לבלום את נפיצותן של עבירות מסוימות ההופכות ל"מכת מדינה", ולתת ביטוי לחומרה שיש לייחס להן.

המקרה שלפנינו נמנה לטעמי עם אותם מקרים חריגים אשר בהם נדרשת התערבותו של בית משפט זה בשבתו כערכאת ערעור, וזאת לנוכח מדיניות הענישה המחמירה אשר יש לנקוט כלפי עבירות הכוללות שימוש בנשק חם כאמצעי ליישוב סכסוכים.

השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה (ראו למשל: דו"ח מבקר המדינה התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים 28 (2018)).

על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת.

בית משפט זה לא נותר אדיש למול השימוש הגובר בנשק חם, והדגיש לא אחת את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה כלפי השימוש בו לשם פתרון סכסוכים. זאת במיוחד כאשר השימוש בו נעשה בסביבת בתי מגורים. כך למשל, בעניין עמאש צוין כי:

'רבות נאמר ונכתב על הרעה החולה הפוקדת את מקומותינו ומותירה חלל והרס, היא התופעה של שימוש בנשק חם ברחובה של עיר, גם בשל סכסוכים בעניינים של מה בכך. בית משפט זה חזר והתריע מפני התפשטות התופעה, וקבע באופן ברור כי יש להילחם בה ולמגרה באופן הנחרץ ביותר' (ע"פ 32/14 עמאש נ' מדינת ישראל, בפסקה 20 (17.9.2015); ראו גם: ע"פ 4611/18 נאסר נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (10.3.2019); ע"פ 5015/15 מדינת ישראל נ' ריאן, בפסקה 12 (29.3.2016)).

דברים אלו אף באו לידי ביטוי לאחרונה בדברי הנשיאה א' חיות בטקס פתיחת שנת

המשפט הנוכחית של לשכת עורכי הדין בנצרת:

"מערכת בתי המשפט משקיעה מאמצים רבים בתחום זה, ובית המשפט העליון התווה וממשיך להתוות הלכות לאורך השנים באשר לרמת הענישה ההולמת את החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק ובאשר לביטוי העונשי ההולם המתחייב מכך".

בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשק חם ופציעתם של קורבנות שונים עקב כך.

הצורך במדיניות ענישה מחמירה נחוץ במיוחד כאשר השימוש בנשק גורר פגיעה בגוף ובנפש, וכאשר מבצעי העבירות אינם מוסרים את כלי הנשק לידי רשויות החוק - ובכך מוסיפים לפגוע בביטחון הציבור וקיים חשש תמידי לשימוש עברייני חוזר בנשק זה, כמו גם להגעתו של נשק זה לגורמים עוינים ובכללם גורמי טרור.

נמצא אפוא כי בנסיבות דהיום, ראוי ונכון להחמיר את מדיניות הענישה הנוהגת, זאת בין היתר על מנת להרתיע עבריינים פוטנציאליים משימוש בו כאמצעי ליישוב סכסוכים".

17. באותו פסק דין הוסיף השופט מזוז הערה ביחס לעבירות הנשק והתייחס בפרט לעבירות שבעצם החזקת נשק, מבלי שנעשה בו שימוש או פגיעה בקורבנות:

"התופעה של החזקת נשק שלא כדין על ידי אזרחים מהווה איום על שלום הציבור ועל הסדר הציבורי. היא התשתית ו"הגורם בלעדיו אינן" (*causa sine qua non*) למגוון רחב של עבירות, החל בעבירות איומים ושוד מזוין, המשך בעבירות גרימת חבלה חמורה וכלה בעבירות המתה. לעתים קרובות הנשק הבלתי חוקי נרכש מלכתחילה למטרות עבירה, ואף אם הנשק נרכש למטרות "הגנה עצמית", הזמינות של הנשק מעודדת את השימוש בו לביצוע עבירות שונות ולחרפת תוצאותיהן.

על כן, המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ "לשים יד" על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה שלא כדין של נשק. אזכיר כי המחוקק ביטא את גישתו המחמירה לתופעה זו כאשר קבע עונשים מחמירים של 7 שנות מאסר על רכישה או החזקה של נשק בלא רשות על פי דין, 10 שנות מאסר על נשיאה או הובלה של נשק בלא רשות על פי דין, ו- 15 שנות מאסר על ייצור, יבוא או סחר בנשק בלא רשות על פי דין (סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977); זאת אף בלא שנעשה בנשק שימוש לביצוע עבירה נוספת.

ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת "ייבוש הביצה" המשמשת ערס לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק

בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן".

עוד נקבע באותו פסק דין כי יש לייחס משקל לעובדה שהנשק שבו נעשה שימוש לא "הוסגר" לרשויות החוק, וכי המשקל שיש לתת לקיומה של "סולחה" וליישוב הסכסוך בין הצדדים מוגבל.

18. בענייננו, מדובר בסכסוך מתמשך בין בני משפחה המתגוררים בסמוך זה לזה, אשר התפרץ בערב האירוע והגיע לכדי שימוש בנשק חם, ולמרבה הצער גם לפגיעה קשה בגופם של אנשים ואף לקיפוח חיי אדם. כפי שפורט בהרחבה בפסקי הדין שהובאו לעיל, מדובר בתופעה מתגברת והולכת, שתוצאותיה קשות מנשוא ומביאות לאובדן חיים ללא כל סיבה או תוחלת. הניסיון למגר תופעה זו דורש מאמצים בתחומים שונים, וכאמור, על בתי המשפט למלא את חלקם במאבק זה על ידי ענישה משמעותית ומרתיעה. אינני רואה צורך להידרש להבחנות שהועלו בטיעוני הסניגורים בנוגע לחברות אלה ואחרות הלוקות באותה תופעה, שכן העובדות מדברות בעד עצמן: הנאשמים שבפני ובני משפחתם היו מעורבים בסכסוך אלים בו נעשה שימוש בנשק, ומשכך חלים עליהם עקרונות הענישה הללו, ללא קשר לאבחנות חברתיות כאלה ואחרות.

19. במהלך אירוע אלים בין בני משפחה הביא נאשם 2 למקום כלי נשק. בהתאם להכרעת הדין, נאשם 1 נטל ומסר את אחד מכלי הנשק לבן אחר שלו, אשר ירה במתלונן. במהלך אותו לילה נפגעו אנשים נוספים, ואחד מהם אף קיפח את חייו. תוצאות אלו היו נמנעות אלמלא זמינותם של אותם כלי נשק בידי הנאשמים והמשתתפים האחרים באירוע. הימצאותו של נשק חם והאפשרות לעשות בו שימוש היא במקרים רבים המבדילה בין אירוע אלים המסתיים ללא פגיעה ארוכת טווח לבין אירוע המגיע לכדי פגיעה חמורה בגוף ואף בנפש, כפי שארע, למרבה הצער, במקרה זה. ריבוי המקרים מסוג זה מחייב, כאמור בפסקי הדין הללו, נקיטת ענישה מחמירה ומרתיעה.

20. אעבור עתה לבחינת רמת הענישה הנוהגת בעבירות דומות, תוך התייחסות לפסקי דין אליהם הפנו הצדדים וכן לפסיקה נוספת.

· ע"פ 2564/19, **אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל** (18.7.19) - המערער הורשע בנשיאת נשק. מדובר באקדח ומחסנית תואמת שהמערער רכש לאחר שניהל משא ומתן לרכישה ובמטרה לסחור בו, והסתיר אותו ברכבו. המערער נדון ל-16 חודשי מאסר בפועל לאחר שנקבע מתחם שבין 12-40 חודשי מאסר. הערעור שהוגש נדחה תוך התייחסות לסכנות הרבות הטמונות בעבירה זו ולצורך בענישה מחמירה.

· ע"פ 4345/18, **חמודא אבו עמאר נ' מדינת ישראל** (29.11.18) - המערער הודה בכתב אישום מתוקן שגובש במסגרת גישור בעבירות של נשיאת נשק ותחמושת ונהיגה בקלות ראש. המערער מצא נשק מאולתר מסוג קרל גוסטב טעון במחסנית מלאה והובילו ברכבו בעיר לוד. כמו כן נהג בחוסר זהירות. כשנדרש על ידי שוטרים לעצור התגלה הנשק בתא הכפפות. נקבע מתחם ענישה בין 20 ל-48 חודשי מאסר בפועל, ועל המערער נגזרו 20 חודשי מאסר. בערעור הקל בית המשפט בעונש והעמידו על 17 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה לא נעשה כל שימוש בנשק ומדובר במציאת הרכב ונשיאה שהתבטאה בהחזקתו ברכב בלבד.

· ע"פ 4344/18, **אשרף ג'אבר נ' מדינת ישראל** (16.8.19) - במהלך ריב משפחתי המערער ירה באבי המתלונן 7 כדורים ממרחק מטרים ספורים. המתלונן רץ במטרה למנוע פגיעה באביו ונפגע בעצמו מקליע ששבר את עצם השוק. המערער נטל אחריות והביע חרטה, לזכותו נסיבות חיים לא פשוטות. בבית המשפט המחוזי נקבע מתחם

ענישה שבין 4 ל-8 שנות מאסר בפועל, ועל המערער נגזרו 5 שנות מאסר. ערעורו נדחה.

ע"פ 9830/17, **פלאח חמודה נ' מדינת ישראל** (8.3.18) - המערער הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ירי באזור מגורים, נשיאת נשק ואיומים. נקבע מתחם ענישה בין 24-48 חודשי מאסר, והמערער נדון ל-30 חודשי מאסר בפועל. הערעור נדחה, תוך שבית המשפט עומד על החומרה שבעבירות הנשק, המחייבות הטלת עונשי מאסר גם על מי שזו הרשעתו הראשונה. מדובר באירוע בו על רקע סכסוך נסעו המערער ואחרים ועברו מספר פעמים בסמוך לביתו של המתלונן. לאחר מכן המערער ירה מספר כדורים באוויר בסמוך לבית המתלונן, וכשהבחין במתלונן ששהה במרפסת ירה עוד מספר כדורים לעבר הבית, במטרה להפחיד את המתלונן. הכדורים פגעו בקירות וחלון הבית, אך לא פגעו באיש.

ע"פ 5010/17, **חיים שטרית נ' מדינת ישראל** (20.6.19) - המערער הורשע בחבלה בכוונה מחמירה ונשיאת נשק, באירוע בו המערער יצא מביתו לעבר בני חבורה יריבה שהגיעו לקרבת ביתו, וירה לעברם באקדח ממרחק מטרים ספורים לעבר מרכז גופם במטרה להסב להם חבלות גופניות חמורות. לאחד המעורבים נגרם נזק חמור, כולל פגיעות באיברים פנימיים ושבירים מרוסקים בעמוד השדרה, והוא נותר נכה מהמוותניים ומטה. נקבע מתחם שבין 6-14 שנות מאסר, ועל המערער נגזרו 9 שנות מאסר בפועל, בהתחשב בין היתר בכך שמדובר באירוע מתגלגל שהמערער לא יזם, בגילו המבוגר יחסית (53) ובהרשעותיו הקודמות. ערעורו של המערער נדחה, תוך התייחסות לסכנה הרבה שבשימוש בנשק חם.

ע"פ 4377/16, **רמזאן תורק נ' מדינת ישראל** (6.10.16) - המערער הורשע בנשיאת נשק, איומים, מעשה פיזיות ברשלנות ובעבירות נוספות. סכסוך שכנים על אפשרות מעבר בדרך התפתח לכדי תגרה שכללה שימוש בסכינים. המערער הביא נשק ארוך והחל לירות לעבר בית המתלוננים במטרה לאיים עליהם. נקבע מתחם הנע בין 26 ל-42 חודשי מאסר בפועל, והמערער נדון ל-30 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים. ערעור על חומרת העונש נדחה, תוך אזכור המגמה של החמרה הדרגתית בענישה על עבירות נשק. כעולה מתיאור העובדות, המערער במקרה זה לא פגע ואף לא ניסה לפגוע באדם, והחומרה העיקרית היא בעצם יצירת הסיכון ובעשיית הדין העצמית.

ע"פ 4559/16, **מועתאז נוסיראת נ' מדינת ישראל** (22.6.16) - המבקש הורשע בבית משפט השלום בהחזקת נשק ותחמושת ונדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בערעור שהוגש הוחמר עונשו והועמד על 9 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות לערער נדחתה.

ע"פ 6101/16, **אחמד עווד נ' מדינת ישראל** (28.6.17) - המערער הורשע בחבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק, שיבוש הליכי משפט ועבירות נוספות, נקבע מתחם שבין 6 ל-12 שנות מאסר ועל המערער הושנו 9 שנות מאסר בפועל. מדובר באירוע יזום ומתוכנן בו המערער ארב לקרבנו כשהוא רוכב על אופנוע שאת זהותו זייף וקסדה לראשו. כשהגיע הקרבן פתח את דלת רכבו, ירה לעברו ופגע ברגלו. הנפגע ניסה להימלט, אולם המערער נסע לעברו על הקטנוע, ירד ממנו וירה דרך חלון הרכב מספר יריות נוספות שפגעו ברגלי המתלונן. בערעור הופחת ענשו של המערער ל-8 שנות מאסר, בהתחשב בכך שהפגיעה בפועל המתלונן לא היתה קשה, וכלי הירי לא כוון לפלג גופו העליון של הקרבן.

ע"פ 8434/15, **יוסי מזרחי נ' מדינת ישראל** (30.11.15) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בחבלה בכוונה מחמירה ובעבירות נשק, כאשר על רקע סכסוך בעניין של מה בכך עם פקיד קבלה במלון חזר למקום כשאקדח בידו וירה במתלונן מטווח קצר ברגלו ובבטנו וגרם לו נכות. בבית המשפט המחוזי נקבע מתחם שבין 8

ל-12 שנות מאסר, והמערער נדון ל-10 שנות מאסר בנוסף להפעלת מאסר על תנאי למשך שנה וחצי במצטבר. בערעור הופחת הקנס שהוטל על המערער וכן הוחלט על צבירת שנה מתוך התקופה, לנוכח הבעת האחריות והחרטה, הנסיבות האישיות וההתנהגות החיובית במאסר.

· בע"פ 4697/11, **עניין סילמאן אלצאנע** הנ"ל - המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בחבלה חמורה בכוונה מחמירה ובנשיאת נשק שלא כדין, בכך שירה באחותו בבית המשפחה בזמן אירוע משפחתי כשהיא מחזיקה על ידיה את בתה הקטינה, על רקע סכסוך משפחתי ובנוכחות אנשים מכירים ומזהים אותו. לחובתו עבר פלילי. בבית המשפט המחוזי נדון ל-8 שנות מאסר ובבית המשפט העליון הוחמר עונשו ל-9 שנות מאסר, בהתחשב בכך שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין. נפסק כי העונש במקרים מסוג זה צריך שיהיה בן שתי ספרות.

· ת"פ (מחוזי חיפה) 66310-07-17, **מדינת ישראל נ' אחמד בריה** (6.1.19) - הנאשם הורשע בהסדר טיעון ללא הסכמה לעונש בנשיאת נשק, כאשר נשא בתיק על גבי תמ"ק מאולתר מסוג קארל גוסטב וכדורים תואמים, וניסה להחביאו מתחת לרכב. הנאשם נדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות ועונשים נוספים, לאחר שבית המשפט סבר שיש לסטות ממתחם הענישה בשל הליך שיקום וטיפול שעבר הנאשם תחת פיקוח ממושך של שירות המבחן, ובהתחשב בנסיבותיו האישיות ובכך שהיה נתון במשך חודש וחצי במעצר ממש ובמשך 11 חודשים באיזוק אלקטרוני.

· ת"פ (מחוזי מרכז) 11059-05-12, **מדינת ישראל נ' באסל אבו מוסא** (19.5.13) - הנאשמים הורשעו בעבירה של החזקת נשק ואחד מהם גם בירי בשטח בנוי, ונדונו לעונשי מאסר בעבודות שירות.

21. אפנה גם לת"פ 21128-09-12, **מדינת ישראל נ' חאתם (כאיד) בן עבד אל מועטי ג'עברי** (6.3.14) וכן הערעור שהוגש ע"פ 2350/14, **אחמאתוב ג'עברי נ' מדינת ישראל** (18.1.15), בעניינו של נאשם 1 אשר הורשע בחבלה בכוונה מחמירה ועבירות נשק כאשר ירה לעבר המתלוננים על רקע סכסוך משפחתי ופגע ברגלו של אחד מהם, ונדון ל-4 שנות מאסר בפועל; לע"פ 2064/14, **בלאל קואסמי נ' מדינת ישראל** (24.2.15), שם נדון המערער לארבע וחצי שנות מאסר לאחר אירוע קטטה שהידרדר לשימוש בנשק קר וגז מדמיע ולאחר מכן לירי שגרם לפגיעות; לע"פ 7538/14, **ישראל עטל נ' מדינת ישראל** (19.11.15), בו הורשע המערער בחבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק ועבירות נוספות, כאשר ירה וגרם למתלונן פציעה חמורה על רקע סכסוך אלים, ונדון ל-7 שנות מאסר בפועל; לע"פ 5015/15, **מדינת ישראל נ' מוחמד ריאן** (29.3.16), בו הורשע המשיב בעבירות נשק ובחבלה בכוונה מחמירה, בכך שירה במתלונן והיכה אותו בנשק וגרם לו פגיעות כולל שבר בבסיס הגולגולת ושבר מרוסק בזרוע. עונשו של המשיב הוחמר מ-4 ל-5.5 שנות מאסר. וראו גם ע"פ 3599/16, **מסעוד חטיב נ' מדינת ישראל** (14.11.17); ע"פ 6459/17, **מדינת ישראל נ' אור קדושים** (27.2.18).

המתחם ההולם והעונש הראוי לכל אחד מהנאשמים

22. מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ע"י נאשם 1, אני מביאה בחשבון את הנזק החמור שנגרם לבא"נ, כולל נכות ומגבלות רפואיות שיחולו ככל הנראה לצמיתות, ואת מעורבותו של נאשם 1 בחלוקת כלי הנשק ובמתן ההוראה לבנו לירות בבא"נ. מאידך גיסא, נאשם זה לא הביא את כלי הנשק לזירה ואף לא ירה בנשק במו ידיו אלא ביקש זאת מבנו, שהיה בגיר ובעל כושר החלטה עצמאי. הנאשם הורשע אמנם בעבירה הנובעת מהירי, אולם גם כך קיים פער בין נטילת חלק כאחד מבין מעגל המעורבים לבין ביצוע הירי, האחיזה בנשק והלחיצה על ההדק. אני סבורה שהמתחם לו טענה המאשימה, בטווח שבין 8-12 שנים, מתאים למי שביצע את הירי עצמו, אך לא למצב המורכב יותר

המתייחס לנאשם 1. העובדה שמדובר בקטטה רבת משתתפים משפיעה בדרך כלל על קביעת מתחם הענישה, אך ספק אם כך גם במקרה זה, שכן לא נטען שהנאשמים או מי מבני משפחתם הקרובה נפגע או עמד בסכנה, וכמו כן נטען כי בא"נ הגיע למקום במטרה להשכין שלום, ולא נטל חלק בקטטה.

לאור כל האמור אני סבורה שמתחם הענישה בעניינו של נאשם 1 נע בין 5-9 שנים.

23. באשר לעונש הראוי, נאשם 1 ניהל הוכחות ולא נטל אחריות למעשיו. הוא אדם מבוגר, בעל משפחה, עבד לפרנסתו וללא הרשעות משמעותיות בשנים האחרונות. משפחתו של הנאשם שילמה מחיר כבד בכך שנדרשה במסגרת הליכי הסולחה בין המשפחות לעזוב את ביתה למשך שנה ולשלם פיצוי כספי לנפגעים. הנאשם שהה תקופה לא קצרה במעצר באיזוק אלקטרוני ולאחר מכן בתנאים מגבילים. לאור כל אלה אני סבורה שעונש המאסר הראוי במקרה זה מצוי במרכז המתחם ועומד על 7 שנות מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

24. באשר לנסיבות ביצוע העבירה על ידי נאשם 2, נאשם זה אמנם לא הורשע בירי לעבר בא"נ, אולם הוא הביא מספר כלי נשק לזירת האירוע ואלה חולקו בין הנוכחים, כולל הנשק ששימש לירי בבא"נ. נשיאת הנשק במקרה זה לא נעשתה באופן סטרילי או נייטרלי, ואף לא לצורך שימוש עתידי במידת הצורך, אלא בעיצומו של אירוע של סכסוך אלים ובמטרה לעשות שימוש בנשק באותו אירוע. במצב כזה עצם נשיאת הנשק והבאתו לזירת האירוע כמוה כליבוי האש והוספת שמן למדורה. העובדה שמדובר במספר כלי נשק אף מגבירה את הסיכון. ההבדל המהותי שבין החזקה ונשיאה של הנשק בלבד לבין השימוש בו מצטמצם במקרה זה, שכן הבאת כלי הנשק למקום היא שאיפשרה לאחרים לעשות בהם שימוש. על כל אלה יש להוסיף את העובדה שעל פי הכרעת הדין הנאשם לא הסתפק בהבאת הנשק למקום אלא אף ירה בו בעצמו, אם כי, כפי שנקבע, לא ניתן לייחס לו ירי דוקא לעברו של בא"נ או של אדם מסוים אחר.

בנסיבות אלו אני סבורה שרמת הענישה הנוהגת בעבירות של נשיאת נשק גרידא, בנסיבות שאינן קרובות לשימוש קונקרטי אינה משקפת נכונה את הענישה המתאימה בנסיבות מקרה זה. על אחת כמה וכמה רמת הענישה בעבירה הקלה יותר של החזקת נשק. אני מקבלת, בעניין זה את המתחם שטענה לו המאשימה, הנע בין 30 לבין 54 חודשי מאסר בפועל.

25. באשר לעונש במסגרת המתחם, נאשם 2 הוא צעיר ללא הרשעות קודמות. גם הוא ניהל משפט ולא נטל אחריות למעשיו. גם נאשם זה שהה תקופות משמעותיות באיזוק אלקטרוני ובתנאי שחרור. האמור לעיל בנוגע למשפחתו של נאשם 1 נכון גם לגבי נאשם 2, בנו. אני סבורה, איפוא, שעונש המאסר שיוטל על נאשם 2 צריך לעמוד על 40 חודשי מאסר בפועל.

26. בטרם סיום אדרש לבקשה לחילוט הערבויות בשל הפרת תנאי השחרור על ידי הנאשמים. אין מחלוקת בין הצדדים על כך שהנאשמים הפרו את תנאי השחרור שנקבעו להם. הם עברו לגור בירושלים על אף שהדבר נאסר עליהם, וכן לא עמדו בחובתם לדווח על מקומות העבודה שבהם עבדו. בהחלטה קודמת מיום 16.9.19, שניתנה לאחר דיון ושמיעת הצדדים, הוריתי על חילוט סכומים של 700 ש"ח מהערבות שהפקיד כל אחד מהערבים שהיו אמורים לשמש כמפקחים וערבים לקיום התנאים. הנאשמים שבפני הם האחראים העיקריים להפרת תנאי הערבות, הן משום שהם היו מודעים לכלל העובדות הרלוונטיות, כולל לתנאי השחרור שנקבעו ולעובדה שלא עמדו בהם, הן משום שהם בעלי הדין בתיק ובעלי העניין, ועליהם מוטלת החובה העיקרית לקיים את צווי בית המשפט. עם זאת, בהחלטה בדבר החילוט אני מביאה בחשבון גם את העובדה שהנאשמים עמדו בתנאי השחרור בחלק ניכר מהתקופה, את החזרתם למעצר בעקבות הפרת התנאים, ואת העובדה שלא נטען שהנאשמים יצרו קשר עם המתלוננים בתיק או השפיעו עליהם

באופן כלשהו. לאור האמור אני מורה על חילוט סכום של 2,500 ₪ מההפקדה או מהערבות שהפקיד כל אחד מהנאשמים בתיק זה.

27. לנוכח כל האמור, אני מטילה על הנאשמים עונשים אלו:

נאשם 1:

מאסר בפועל למשך 7 שנים בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי ל-6 חודשים למשך 3 שנים על כל עבירה בנשק ועל כל עבירת אלימות שהיא פשע.

פיצוי למתלוננים בסך 15,000 ₪. סכום זה מביא בחשבון את תשלומי הסולחה ואת החיוב בפיצוי המוטל גם על נאשם 2. הפיצוי ישולם ב-3 תשלומים שווים ורצופים מיום 1.1.20.

נאשם 2:

מאסר בפועל למשך 40 חודשים בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי ל-5 חודשים למשך 3 שנים על כל עבירה בנשק ועל כל עבירת אלימות שהיא פשע.

פיצוי למתלוננים בסך 5,000 ₪. סכום זה מביא בחשבון את תשלומי הסולחה ואת החיוב בפיצוי המוטל גם על נאשם 1. הפיצוי ישולם תוך 30 יום.

28. הפיצויים שישולמו על ידי שני הנאשמים יחולקו בשווה בין המתלוננים בא"נ אבו ניג'מה ומוחמד סלים, המאשימה תעביר את פרטי המתלוננים למזכירות בית המשפט.

כמו כן יחולט סכום של 2,500 ₪ מכל אחד מהנאשמים בשל הפרת תנאי השחרור (וזאת בנוסף לחילוט ערבויות צד ג' כמפורט בהחלטה מיום 16.9.19). ככל שקיימות הפקדות נוספות של הנאשמים, הן ישמשו לתשלום הפיצוי למתלוננים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ב חשוון תש"פ, 20 נובמבר 2019, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.